

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Oktober 2021

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Indhold

Side

INDHOLD OG SAMMENDRAG	2
MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER	3
Landbrugets bytteforhold	3
Mælke markedet	3
Markederne for grise- og oksekød	4
Afgørødemarkederne	5
Gødning, bekæmpelsesmidler, brændstof mv. og renter	6
PRISER	7
DEFINITIONER	8

SAMMENDRAG

Høje omkostninger og fald i Kinas import forringer animalske producenteres bytteforhold

Effekten af Covid-19 restriktionerne er aftaget, men samtidig er det generelle omkostningsniveau for landbrugsvirksomheder steget. Stigningen i omkostningerne skyldes et sammenfald af prisstigninger på energi, gødning, foder og transport, hvilket påvirker landbrugets bytteforhold negativt.

Prisen på korn, majs og soja er nået op på høje niveauer. Årsagen er stor efterspørgsel fra især Kina samt ugunstige vejrmæssige forhold i store afgørødeproducerende områder. Afgørødepriserne forventes generelt at forblive relativt høje indtil næste års høst, hvilket øger omkostningerne for animalske producenter.

Svinenoteringen påvirkes negativt af et fald i Kinas import på grund af større egenproduktion af grisekød. Afrikansk svinepest (ASF) er endnu ikke under kontrol i Kina, men er på retur. Derudover påvirkes svinepriisen af Covid-19 restriktioner samt ASF i Tyskland og Polen, som især dæmper efterspørgslen efter smågrise. Prisen på grisekød og smågrise ventes at nå et lavpunkt i fjerde kvartal 2021, hvorefter priserne ventes at stige til niveauet i et "normalår" i løbet af første halvår 2022. Prisernes normalisering skyldes især en kraftig produktionstilpasning i Europa, men også i Kina på grund af prisfald og høje omkostninger.

Prisen på mælk har siden februar 2018 ligget nogenlunde stabil på et niveau lidt over prisen i et "normalår". Der ventes fortsat stabilitet gennem 2021 og ind i 2022, hvor prisen dog ventes at falde beskedent.

Der er fortsat stor usikkerhed på råvaremarkederne, hvorfor markedsvurderinger og prisprognoser p.t. er meget usikre.

Publikationen er udarbejdet af:

Erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser (Sektor, ansvh.)

T +45 8740 5175

M +45 2013 5175

E kak@seges.dk

Specialkonsulent Sisse V. Schlægelberger (Grise)

T +45 3339 4385

M +45 6134 8648

E siss@seges.dk

Konsulent Arne Munk (Mælk)

T +45 8740 5240

M +45 2334 7369

E arm@seges.dk

Seniorkonsulent Karen Jørgensen (Afgørøder)

T +45 8740 5214

M +45 9243 0641

E krj@seges.dk

Næste ordinære udgave af Markedsvurdering for landbrugsprodukter udkommer februar 2022.

MARKEDSVURDERING FOR LANDBRUGSPRODUKTER

Landbrugets bytteforhold

Landbrugets bytteforhold definerer landbrugets konjunkturer og er afgørende for indkomsten.

Landbrugets samlede bytteforhold har været meget volatilt i 2020 og 2021 på grund af store udsving i både produktpriser og omkostninger.

Aktuelt ligger bytteforholdet relativt lavt som følge af et stort fald i prisen på grisekød og smågrise samt høje omkostninger til blandt andet energi, foder, gødning og transport.

Mælkemarkedet

Efter flere prisstigninger på mælk, steg mælkeproducenternes bytteforhold i sommeren 2021 til det højeste niveau i tre år. Med udsigt til en forholdsvis høj mælkepris også i 2022, forventes bytteforholdet at kunne holdes på niveauet for de seneste par år på trods af stigende foderpriser, blandt andet som følge af skift til non-GM fodring.

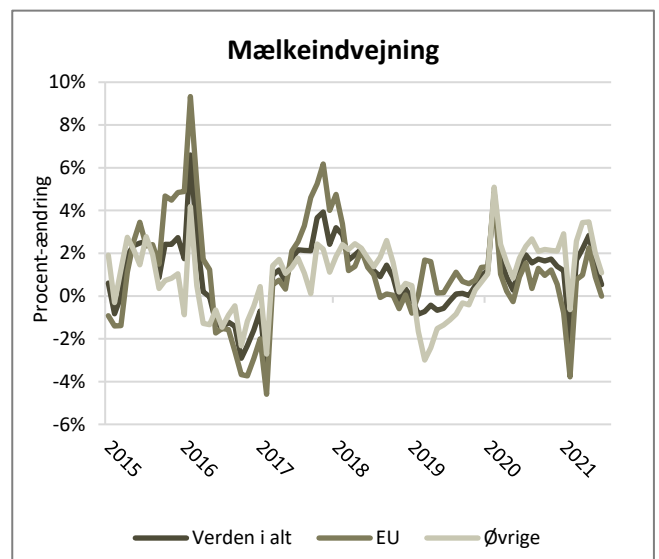
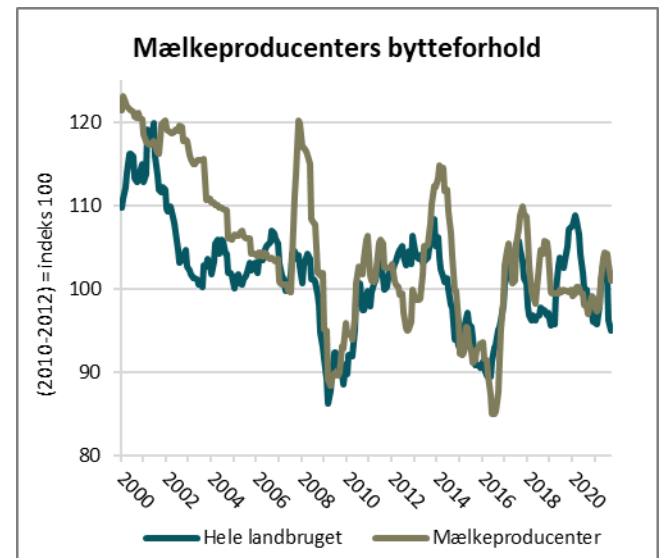
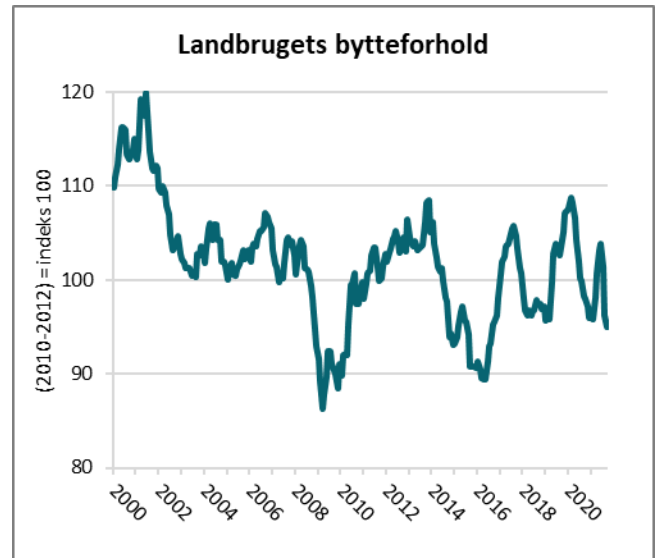
Det globale mælkemarked har været i balance de sidste par år, hvilket har givet stabile priser. I 2021 har der været en svag underforsyning drevet af en stigende kinesisk import af mælkeprodukter.

Uden for EU har indvejsningen af mælk i årets første syv måneder ligger 2,1 pct. over niveauet i 2020. Især har USA bidraget med en høj vækst. I andet halvår forventes indvejsningen at falde til et mere moderat niveau på grund af stigende foderpriser.

I EU ligger mælkeindvejsningen i årets første syv måneder på samme niveau som sidste år. Der har været et fald i indvejsningen i Tyskland, Frankrig og Holland og vækst i blandt andet Italien, Irland og Østeuropa.

I løbet af 2022 forventes et stabilt marked for mælk på et historisk set relativt højt prisniveau. På nuværende tidspunkt er der ikke udsigt til større markedsændringer og prisbevægelser, da ubalancen i markedet er beskeden.

Der forventes en mere moderat efterspørgsel fra Kina, hvor der er stor usikkerhed om størrelsen af lageropbygningen. En stor lagerbeholdning kan medføre opbremsning i den kinesiske import og overforsyning på det

globale mælke marked. Alt i alt forventes Kina dog fortsat at være en stærk aftager, og der ses en stigende efterspørgsel fra det øvrige Asien og Mellemøsten.

De stigende foderpriser globalt kan være med til at reducere væksten i mælkeproduktionen i 2022.

Samlet set ventes mælkeprisen i 2022 at ligge lige under det forventede niveau i 2021, men stadig lidt over prisen i et "normalår".

De største usikkerhedsfaktorer p.t. er Kinas import og generel økonomisk usikkerhed i forbindelse med Covid-19 pandemien samt inflationspres på omkostninger til foder, energi og transport.

Markederne for grise- og oksekød

Grisekød. Bytteforholdet er i løbet af 2021 blev forringet. Årsagen skal findes i lavere priser som følge af en opbremsning i eksporten til Kina samt udviklingen i Corona, og afrikansk svinepest (ASF) samt højere foderpriser.

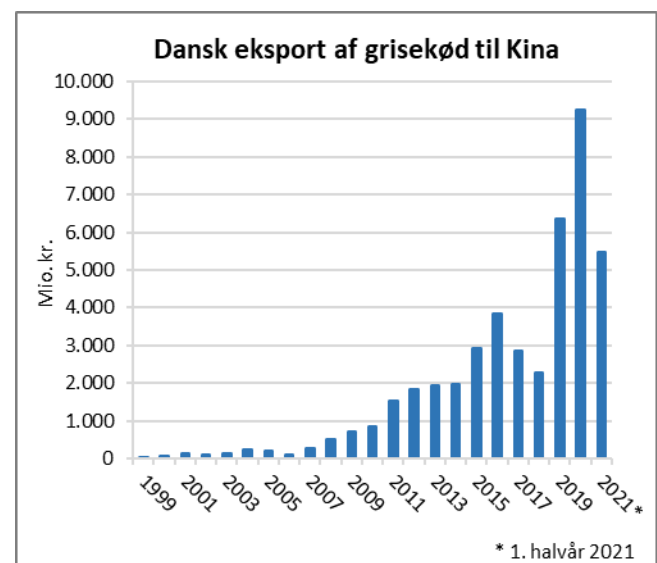
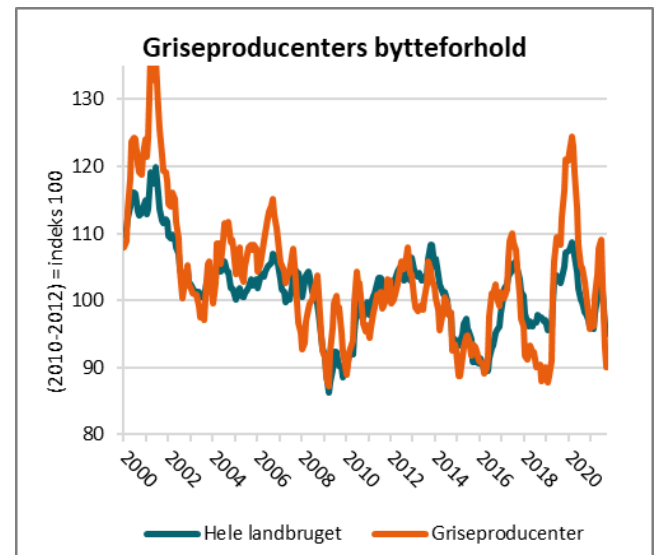
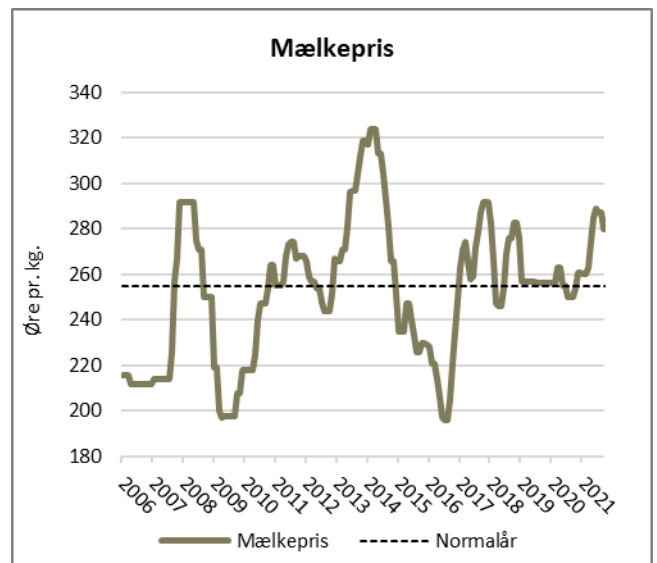
Kinas import af grisekød har haft stor positiv betydning for afregningsprisen. Siden 2020 og frem til foråret 2021 har Kina været den største aftager af dansk grisekød. De seneste måneders opbremsning har dog påvirket prisen på grisekød negativt.

Det forventes, at den kinesiske efterspørgsel vil stige igen. ASF i Kina er endnu ikke helt under kontrol, og lave priser samt høje produktionsomkostninger i Kina ventes at medføre lavere produktion.

Også den europæiske produktion af grisekød ventes at falde i 2022 som følge af en reduceret sobestand og efterfølgende lavere produktion.

Den europæiske efterspørgsel ligger stadig under niveauet før Corona. I takt med at restriktionerne ophører, ventes efterspørgslen især i foodservice at stige igen.

I efteråret/vinteren er der udsigt til et normalt sæsonmønster med stigende slagtninger i EU og relativt lave priser. Det forventes dog, at markedsbalancen genoprettes, og at priserne bevæger sig mod et "normalår" i 1. halvår 2022, efterhånden som de globale produktionstilpasninger foretages, efterspørgslen fra Kina igen stiger og de sidste Corona-restriktioner ophører.

Markedsprisen på smågrise har været presset, særligt af udviklingen i Tyskland, som stadig er afskåret fra at eksportere til de store asiatiske markeder. Dermed er de henvist til at skulle sælge hovedparten af deres eksport til lavere priser på det europæiske marked. Derudover har udbrud af ASF i Polen også vanskeliggjort danske smågriseproducenteres afsætning med faldende priser til følge.

Forholdene har medført, at mange tyske og polske smågriseproducenter er ophørt, hvilket vil reducere udbuddet af smågrise. Det har en positiv indvirkning på smågriseprisen, som forventes at stige til et mere "normalt" prisniveau i 2022.

I de kommende måneder er usikkerheden for svineprisen fortsat meget stor. Udviklingen i svinepriserne er stærkt afhængig af udviklingen i ASF og Corona restriktioner samt ikke mindst udviklingen i den kinesiske griseproduktion. Ændringer i disse forhold kan ændre forudsætningerne for prognosen.

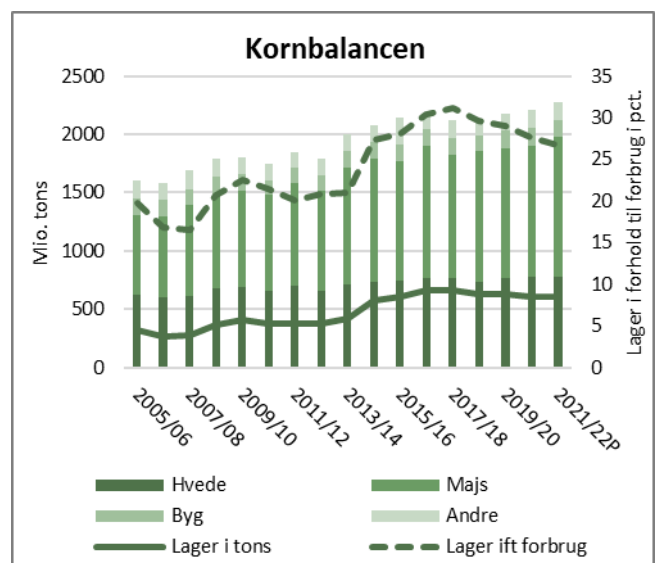
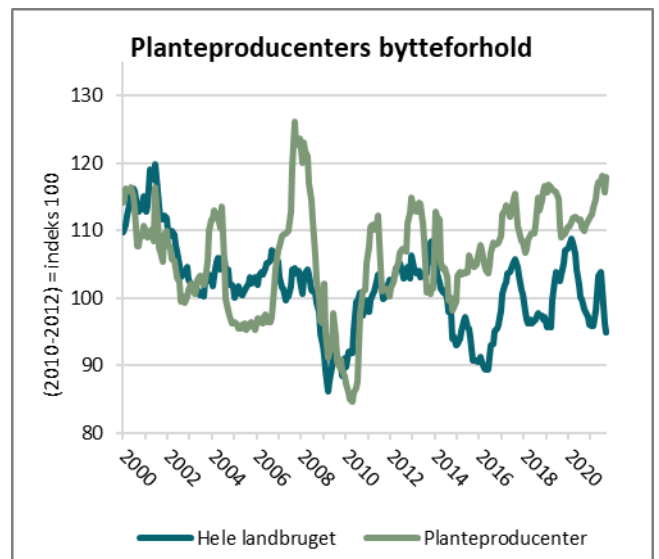
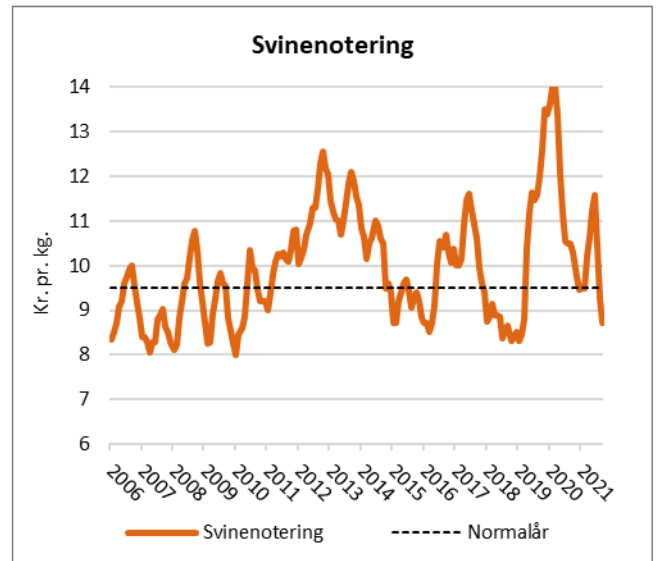
Selvom ASF er rykket tættere på de danske grænser, er risikoen for udbrud i Danmark stadig lille.

Oksekød. 2021 startede med Covid-19 restriktioner, som medførte mindre efterspørgsel, især efter dyre udskæringer. Reduceret afsætning førte til lavere priser i første kvartal 2021. Genåbningen har dog medført stigende afregningspriser til producenterne. Siden årsskiftet er den gennemsnitlige pris steget fra 19,10 til 23,51 kr. pr. kg.

Produktionen i 2021 har været stabil og på niveau med 2020, svarende til ca. 449.000 slagtekvæg. Eksporten er fortsat let stigende med et eksporttal på 83.000 kvæg, hvilket er en stigning på knap 3 pct. i forhold til året før.

Afgrødemarkederne

Planteproducenternes bytteforhold er steget til det højeste siden tørkeåret 2018, der blev efterfulgt af et dyk efter en stor høst i 2019. Bytteforholdet ligger aktuelt over det langsigtede gennemsnit, og der er udsigt til, at bytteforholdet som minimum vil fortsætte på et relativt højt niveau frem til ny høst i 2022.

Den globale **kornbalance** viser også ind i 2022 aftagende, men stadig høje lagre i forhold til forbruget. En stor del af de globale lagre ligger dog i lande, som ikke er eksportnationer. Eksportnationernes lagerbeholdning er derimod på et relativt lavt niveau, hvilket har medført eksportrestriktioner og skaber usikkerhed om den internationale handlede mængde. Lagersituationen kombineret med ustabil vejr i de store dyrkningsområder og et højt forbrug har medført høje priser.

Eksportnationernes beskedne lagre har været sammenfaldende med Kinas store importbehov af **korn, majs og soja** til både humanernæring og husdyrfoder. Mens Kinas efterspørgsel efter soja dog er faldende, medfører høje oliepriser øget efterspørgslen efter bioenergi-afgrøder. Tilsammen har forholdene flyttet markedsbalancen for de store afgrødepriser opad, og futurespriser indikerer markedsforventninger til høje priser, der som minimum rækker frem til ny høst 2022.

De største risikofaktorer på afgrødemarkedet er lagersituationen, vejret, fragtrater, US-dollar og olieprisen.

Tendensen med faldende lagre i forhold til forbruget fra de tre største afgrøder, korn, soja og majs, genfindes hos **Raps**, hvilket er prisunderstøttende. Priserne på **Kartofler** ventes at ligge lidt lavere i 2022 end i 2021.

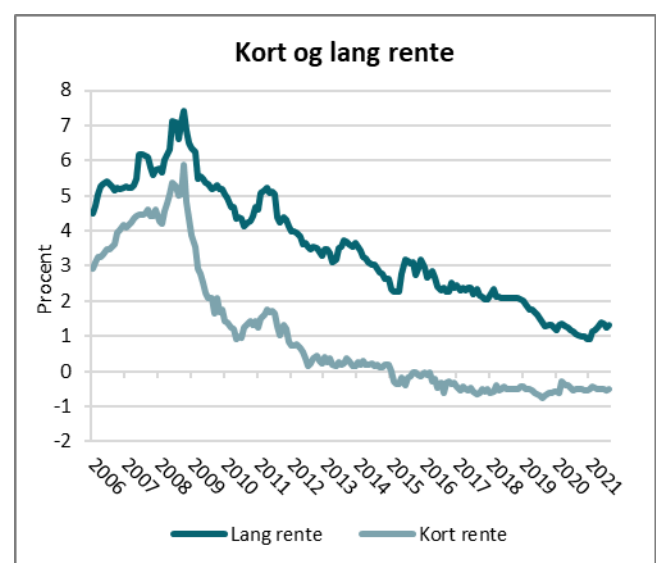
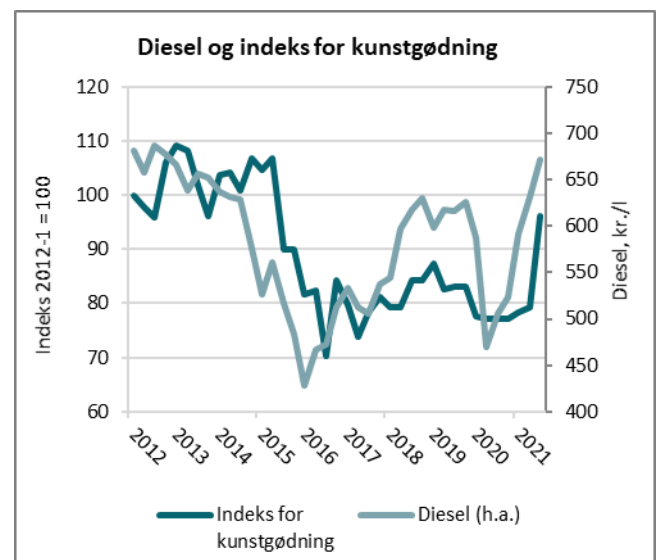
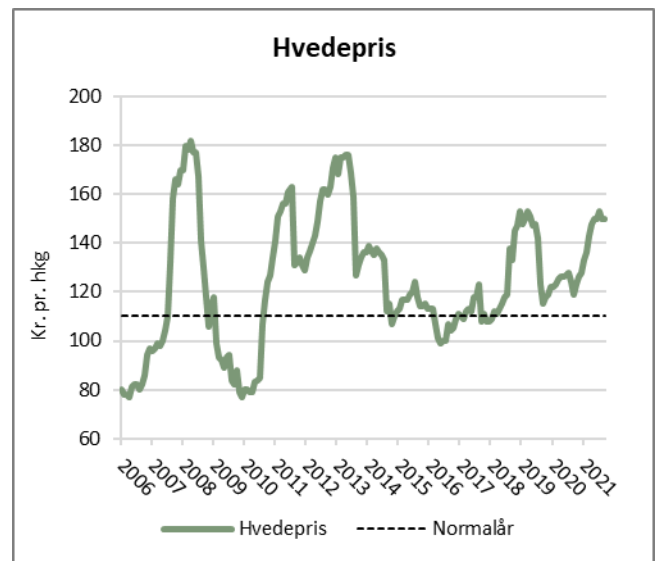
Brændstof, gødning og bekæmpelsesmidler m.v.

Dieselpriisen er steget kraftigt i andet halvår 2021 i takt med den globale genåbning og relativ høj vækst, men ventes gradvist lavere i 2022.

Prisen på **gødning** er steget i takt med højere energipriser. Priserne ventes fortsat høje nogle måneder ind i 2022. Prisen på **bekæmpelsesmidler** ventes uændrede.

Renter

Den globale vækst får gavn af en gradvis genåbning efter Covid-19, men er fortsat ikke i fuldt gear. En ekspansiv økonomisk politik og stigende energipriser kan give lidt højere inflation på kort sigt. Vækstefterslæbet og ledig kapacitet i økonomierne globalt set vil dog trække inflationen ned igen. Efter en kortere periode med mindre stigninger, ventes renterne derfor at falde tilbage igen, og der er ingen udsigt til væsentlige officielle renteforhøjelser på kort- og mellemlangt sigt i Europa. Ligeledes ventes ro om kronen og de danske valutareserver.

PRISER

	Gns. 2008-17	2018	2019	2020	Normalår
Bytteforhold					
Hele landbruget	99	97	102	102	-
Mælkeproducenter	100	103	100	99	-
Griseproducenter	98	91	106	110	-
Planteproducenter	104	111	113	111	-
Mælkeproduktion					
Mælkepris, konv. (kr./kg. standard mælk)	2,55	2,68	2,57	2,60	2,55
Mælkepris, konv. (kr./kg. EKM)	-	2,63	2,52	2,55	2,50
Mælkepris, økologisk (kr./kg. standard mælk)	3,26	3,42	3,39	3,28	3,30
Mælkepris, økologisk (kr./kg. EKM)	-	3,37	3,34	3,23	3,25
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	-	1,35	2,80	0,60	-
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	-	1,45	2,25	0,55	-
Oksekødsproduktion					
Oksekød – ældre køer	16,74	18,80	16,99	17,30	17,31
Grisekødsproduktion					
Grisekød (afregningspris, kr./kg.)	10,60	9,21	11,97	12,95	10,50
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	362	326	421	467	380
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	212	181	246	277	230
Fravænnede grise pr. årssø	-	33,6	33,6	33,9	-
Planteproduktion					
Foderhvede (kr./hkg.)	126	126	137	125	110
Foderbyg (kr./hkg.)	122	124	129	114	105
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	248	230	168	210
Maltbyg (kr./hkg.)	-	136	140	122	125
Raps (kr./hkg.)	281	262	273	283	265
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	-	133	130	118	130
Foder o.a.					
Sojaskrå (kr./hkg.)	262	260	257	260	270
A-bl. 18 pct., økologisk	309	313	324	328	315
C-bl. 30 pct., økologisk	415	432	435	452	440
Foderhvede (kr./hkg.)	135	137	142	134	122
Foderbyg (kr./hkg.)	132	138	138	124	118
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	-	291	231	152	225
Rapsskrå (kr./hkg.)	149	188	197	193	185
Gødning (indeks)	-	155	158	146	165
Diesellole (øre/l)	556	598	615	522	600

Note: "Normalår" defineres i Bilag 2. Prisprognosen udtrykker den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne. Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter. Af konkurrenceretlige årsager er prisprognose for 2019 udeladt. Disse indgår dog i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har adgang til prognosepriserne for 2019-2023 i www.farmtal.dk.

DEFINITIONER

Bytteforhold: Bytteforholdet beskriver udviklingen i producenternes salgspriser i forhold til deres købspriser. Der tages udgangspunkt i gennemsnittet af de månedlige observationer i årene 2010-2012, som angives med indeks 100. En værdi over 100 betyder, at bytteforholdet er bedre end gennemsnittet af 2010-2012 og vice versa.

$$\text{Bytteforhold} = \frac{\text{Salgsprisindeks}}{\text{Købsprisindeks}}$$

Indeksene for salgs- og købspriserne er vægtede ud fra de enkelte salgsprodukters og omkostningsarters gennemsnitlige andel i årene 2010-2012 af henholdsvis den samlede omsætning og de samlede omkostninger. Der er kun medtaget indtægter og omkostninger, der er en del af resultat af primær drift plus afkoblet EU-støtte. Udviklingen i renteniveauet påvirker således ikke bytteforholdet.

Mælkepris: I prognose-beregningerne anvendes Arlas afregningsmodel. Mælken er med 4,20 procent fedt, 3,40 procent protein og med et kvalitetstillæg på 3,2 procent. Prognoseprisen er inklusive efterbetaling og individuel konsolidering på ejerbeviser. Der indregnes, at alle bedrifter får tillæg for uafhængig afhentning, tillæg for Arlagården Plus, klimatillæg samt tillæg for adgangsforhold og 3" udløbsrør. Fra 2021 er tillæg for non GM foder også inkluderet i prognoseprisen.

Normalår: Et normalår tager udgangspunkt i anslåede langsigtede priser fra OECD/FAO's ti-årige prisprognoser, som de fremgår af Agricultural Outlook. Der foretages endvidere en korrektion i henhold til valuta, den skønnede produktivitets- og inflationsudvikling samt tilpasning til danske markedsforhold.

Svinepriser: I prognose-beregningerne benyttes afregningsprisen for grisekød inklusiv efterbetaling og opgøres som den forventede notering plus efterbetaling (1 kr.) plus tillæg (2 øre) minus produktionsafgift (7 øre).

Smågrisepriserne er "basis"-noteringer beregnet efter principperne for den beregnede notering på 7 og 30 kg grise. Grise til puljenotering og til eksport indregnes til den forventede udvikling i puljenotering for SPF Region 2 og 3 PRRS negativ.

SEGES skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og føde-
vareerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder
i tæt samarbejde med vores kunder, forsknings-
institutioner og virksomheder over hele verden.
SEGES er en del af Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.